METSÄTALOUS

Tämä on pahin tykkytalvi minun metsäurallani, eikä vastaavaa muista kukaan muukaan meillä työskentelevistä. **TIIMIESIMIES SAMULI OLLILA, METSÄHALLITUS**

Kilpailija epäilee Tapiota markkinahäiriköksi

Valtio yhtiöitti vuodenvaihteessa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion, joka tuottaa metsäalan asiantuntijapalveluita. Uuden Tapio Oy:n asema valtion hovikonsulttina närästää kilpailijaa.

”Näen Tapion potentiaalisena markkinahäirikkönä”, sanoo konsulttiyhtiö Induforin toimitusjohtaja **Jyrki Salmi**.

Hän epäilee, ettei Tapio Oy pärjää alan kovassa kilpailussa, ellei valtio anna sille suoria toimeksiantoja. Näin onkin suunniteltu tehtäväksi.

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan viime lokakuulle päivätyssä mietinnössä todetaan, että Tapio toimii in-house-asemassa. Se tarkoittaa, että valtion organisaatiot voivat ostaa siltä palveluja kilpailuttamatta tarjouksia.

”Me olemme huolissamme siitä, menevätkö ministeriöiden hankkeet jatkossa suoraan Tapiolle. Se olisi tekohengitystä yritykselle ja helppoa, kun kilpailuttaa ei tarvitse. Veronmaksajan kannalta järjestely on hyvin arveluttava”, Salmi kritisoi.

Päällekkäistä Luken kanssa?

Myös Metsäntutkimuslaitos (nykyisin osa Luonnonvarakeskusta) kyseenalaisti Tapion roolin, kun siltä pyydettiin lausuntoa yhtiöittämiseen viime syksynä.

”Valtion talouden nykytilanteessa ei liene järkevää sekään, että valtion itsensä hankkimia palveluita varten on kaksi erilaista valtion omistamaa organisaatiota (virasto ja osakeyhtiö)”, Metlan lausunnossa viitattiin Luonnonvarakeskuksen ja Tapion tehtävänjakoon.

Lakiteksteissä näiden molempien organisaatioiden tehtäväksi on määritelty uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön liittyvä edistäminen.

”Molempia tarvitaan”

Tapion toimitusjohtajan **Ritva Toivosen** mielestä molempia valtion organisaatioita tarvitaan.

”Luonnonvarakeskuksen ydintarkoitus on korkeatasoisen, syvällisen tutkimustiedon tuottaminen. Yhtiömuotoisen Tapion ydinrooli on tutkimustiedon tiivistäminen ja jalostaminen helppokäyttöiseksi ja käytännönläheiseksi materiaaliksi.”

Toivonen korostaa, että Tapio on järjestetty sellaiseen malliin, jonka valtio on kokenut järkeväksi ja tarpeelliseksi.

Vastaavanlainen valtionyritys on esimerkiksi energia-alan Motiva, joka on aikanaan perustettu Energiansäästön palvelukeskukseksi.

Myös julkisen hallinnon palvelujen kehittämiseen on olemassa oma osakeyhtiö, HAUS kehittämiskeskus Oy.

Tapion rooli on muuttunut merkittävästi metsäkeskusten uudistuksen myötä.

Aiemmin Tapio tuotti palveluita lähinnä valtion alueellisille metsäkeskuksille, nykyään tehtävä on laajempi. Toivosen mukaan yhtiöittämisen jälkeen Tapio on paljon enemmän samalla viivalla muiden alan asiantuntijapalveluita tuottavien tahojen kanssa.

”Mikään itsestäänselvyys ei ole, että valtio tekee tilauksen juuri meiltä”, Toivonen toteaa.

Hänen mielestään metsätalouden asiantuntijapalveluissa ei ole Suomessa ollut erityisen runsaasti tarjontaa.

”Näen tutkimusorganisaatiot ja konsulttifirmat ennen kaikkea kumppaneina.”

HANNA LENSU

”Tehostamista tarvitaan”

Valtion omia yrityksiä koskeva kilpailukritiikki on tuttua eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtajalle **Jari Lepälle** (kesk.) Valiokunta oli päätöksenteossa avainroolissa, kun metsäala muokattiin uuteen uskoon kuluneen vaalikauden aikana.

”Lakimuutosten myötä syntyneiden Tapio Oy:n ja Otson kohdalla on käyty samantapaista kriittistä keskustelua. Kummankin toimialalla on yrityksiä, jotka tarjoavat samantyyppisiä palveluja.”

Lepän mielestä Tapion tärkeä tehtävä on ohjeistaa metsäviranomaisia eli Suomen metsäkeskuksen virkamiehiä metsälain valvontaa koskevissa asioissa.

”Tällä hetkellä on näin, ja kun kokemuksia saadaan, nähdään, olisiko toimintaan vielä parempia malleja. Metsäalalla toiminnan virtaviivaistaminen on ollut tarpeellista ja tehostamista tarvitaan. Maailma muuttuu ja tämänkin alan on muututtava.”

HANNA LENSU

TAUSTA

Kilpailusäännöistä koitui remontti

Valtion metsäorganisaatioita on jouduttu viime vuosina järjestelemään uudestaan, jotta niiden toiminta olisi valtiontukia ja kilpailua koskevien EU-sääntöjen mukaista. Valtion metsäkeskus jaettiin julkisiin palveluihin ja liiketoimintaa harjoittavaan Otsoon. Otso piti yhtiöittää tämän vuoden alusta, mutta asiaa lykättiin vuodella.

Toinen valtion metsäpalveluja tuottava organisaatio, entinen Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio, yhtiöitettiin tämän vuoden alusta lähtien Tapio Oy:ksi. Helsingissä sijaitsevan Tapion tehtävänä on tuottaa valtiolle asiantuntija- ja muita vastaavia palveluja bio- ja metsätalousalalla. Sen asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot, laitokset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset ja valtion liikelaitokset sekä myös eduskunta ja EU.

Aiemmin Tapio oli maa- ja metsätalousministeriön alainen ja sen toiminta rahoitettiin valtionavulla. Yhtiöittämisen jälkeen se kuuluu valtioneuvoston kanslian alaisuuteen. Tapiolla ja sen tytäryhtiöllä Tapio Silvalla on noin 40 työntekijää.

Mökkiläinen

pe 29.5.2015

Mökkiläisen jättipainos 130 000 kpl!

Laadukas leikattu tabloid-kokoinen erikoisnumero tavoittaa ostokykyiset ja mökkeilevät ihmiset, jotka haluavat parantaa vapaa-ajanasuntonsa varustetasoa. **Maaseudun Tulevaisuuden uskottavuus ja korkea lukuarvo antavat ilmoituksille hyvän huomioarvon oikeassa ympäristössä.** Mökkiläisellä tavoitat tilaajien lisäksi noin **64 000 metsänomistajaa**, jotka hakevat vuosittaisten metsämyyntitulojen investointikohteita.

Mökkiläinen-lehden painos- ja jakelumäärä on ruhtinaalliset 130 000 kappaletta. Maaseudun Tulevaisuuden peruspainoksen mitattu lukijamäärä on **336 000**, jota lisäjakelu kasvattaa vielä tuntuvasti.

KMT 2014

Aineistopäivä 13.5.
Varauspäivä 8.5.

Varaukset:
Maaseudun Tulevaisuuden ilmoitusmyynti
p. 020 413 2321 tai
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

ILMOITUSKOOT	HINNAT/4-väri
1/1 sivu (236 x 310 mm)	5 960 €
1/2 sivu (236 x 150 mm)	3 280 €
Taka-, 2- ja 3-kansi (236 x 310 mm)	6 820 €
2/1 sivu (496 x 310 mm)	11 450 €

MUUT KOOT	MV	4-väri
pmm	2,90 €	4,50 €

PALSTALEVEYDET:
1 palsta 44 mm, 2 palstaa 92 mm, 3 palstaa 140 mm, 4 palstaa 188 mm, 5 palstaa 236 mm

MAASEUDUN TULEVAISUUS

KARI LINDHOLM

Maanomistaja Jouko Poikelan aloittama tykkysavotta kestää kesän yli.

Tykkylumi runteli metsiin ennätystuhot

Tykkylumi on silponut metsää kaksin käsin viime talvena. Tuhoja on havaittu jo tuhansien hehtaarien alueella, mutta valtaosa metsistä on vielä tarkastamatta.

SIMO (MT)

Kuluneen talven tykkylumituhot osoittautuivat suurimmiksi miesmuistiin. Etelä-Lapissa rankimmat tuhot ovat poikkeuksellisesti Perämeren rannikkoseudulta.

”Tykky tärveli minulta reilu 700 mottia puuta 80 hehtaarin alueelta, tämä ei enää naurata”, vaurioituneita puita Simossa korjaava **Jouko Poikela** kertoo.

Metsänhoitoyhdistys Länsi-Pohja on saanut vakuutusyhtiöiltä tähän mennessä jo kolmatta kymmentä arviopyyntöä tykkytuhoista.

Kymmeniä tuhansia motteja tuhoja

Pelkästään Simossa puhutaan tuhansien hehtaarien tuhoalasta ja kymmenistä tuhansista kuutiometreistä vaurioitunutta puustoa.

”Tuhot ovat alueellisia ja niitä paljastuu lisää, kun metsissä liikutaan. Puustovauriot ovat keskimäärin 10 kuutiometriä hehtaarille”, metsäneuvoja **Ilkka Ronkainen** sanoo.

Poikela on korjannut tykyn runtelemaa puustoa moottorisahalla jo neljänä viikonloppuna, eikä urakalle näy loppua. Apuna talvikorjuukohteilla ovat moottorikelkka, reki ja lumikengät, sillä lunta on metsässä vielä reilu puoli metriä.

”Männyt katkeilivat 6–8 metrin korkeudelta, kuuset menettivät latvansa. Menetyksinä on yhden vuoden kasvu. Kuivalatvaiset tervasrosopuut jäivät tietysti pystyyn”, Poikela harmittelee.

Tukeista tuli kuitua

Pahimmin vaurioituneilta kohteilta tykkypuuta on kertynyt noin 50–60 kuutiometriä hehtaarille. Poikelan metsässä tykky katkoi puustoa yhtälailla harvennetussa ja harventamattomassa metsässä.

Varttuneisiin kasvatusmetsiin metsiin tulleet vauriot harmittavat eniten. Metsävakuutus korvaa säpäleiksi menneen tukkipuun arvosta alle puolet eli noin 22 euroa kuutiolta. Tukit muuttuivat kuiduksi kertaheitolla.

Ronkainen arvioi, että alle puolet Etelä-Lapin metsistä on vakuutettu. Vakuuttamattomissa kohteissa tuhot jäävät kokonaan maanomistajan vastuulle.

Metsät kannattaa tarkastaa tuhojen varalta hankikelien aikana tai heti lumen sulamisen jälkeen.

Metsä-Lapissa korkeilla mailla

Metsä-Lapissa tykky on runnellut puustoa etenkin korkeilla mailla noin 300 metrin korkeudessa merenpinnasta. Itä-Lapin suurin yksittäinen tuho havaittiin valtion mailla Kemijärvellä.

”Noin 30 hehtaarin metsikkö joudutaan uudistamaan mittavan tuhon takia”, Metsähallituksen tiimiesimies **Jari Kantia** Savukoskelta kertoo.

Keski-Lapissa Metsähallitus uudistaa kymmenkunta noin sadan hehtaarin kokoista tuhokohdetta. Tykyn runtelemaa puustoa korjataan reilulta tuhannelta hehtaarilta.

”Tämä on pahin tykkytalvi minun metsäurallani, eikä vastaavaa muista kukaan muukaan meillä työskentelevistä”, toteaa Metsähallituksen tiimiesimies **Samuli Ollila** Sodankylästä.

Tykyn aiheuttama puuston poistuma on Keski-Lapissa 5–10 kuutiometriä hehtaarille. Valtaosa vaurioituneesta puustosta sijaitsee vaikeakulkuisissa paikoissa. Niitä ei korjata erikseen ellei alueella hakata.

”Ötökät saavat purtavaa ja metsästäjät tulipuita”, Ollila luonnehtii.

Tykkylumi silpoi Jouko Poikelan (oik.) metsää Simossa reilun 700 motin verran. Tuhoja on arvioimassa metsäneuvoja Ilkka Ronkainen.

Lakia joudutaan rikkomaan

Laki metsätuhojen torjunnasta velvoittaa maanomistajat korjaamaan vaurioituneet männyt pois metsästä siltä osin kuin niiden määrä ylittää 20 kuutiometriä hehtaarille. Kuusella raja on 10 kuutiota.

Lain tarkoittamalla C-lämpösumman alueella vaurioituneet männyt on korjattava metsästä ja kuljetettava pois välivarastosta 15. heinäkuuta mennessä, kuuset 15. elokuuta mennessä. Lappi kuuluu alueeseen.

Lakia joudutaan pakostakin rikkomaan, sillä vaikeakulkuisille talvikorjuukohteille päästään vasta ensi talvena, Ilkka Ronkainen toteaa.

Kohteen vaikea tavoitettavuus ei ole välttämättä lain tarkoittama ylivoimainen este eli peruste korjuun lykkäämiselle tulevaan talveen.

”Ratkaisevaa on, milloin maanomistaja on saanut tiedon puustovaurioista. Mikäli tieto on saatu ajoissa, korjuu tulee tehdä lain määräaikojen puitteissa”, Suomen Metsäkeskuksen johtava esittelijä **Tommi Lohi** sanoo.

Ronkainen huomauttaa, että lumituhopuiden korjuun yhteydessä kannattaa teettää myös harvennushakkuut, ojitukset ja piennartiet, koska pelkkä tuhopuiden korjuu talvikohteilta ei ole yleensä kannattavaa.

KARI LINDHOLM

”Tuoreesta saa myyntipuuta”

Viime talvena tykky runteli metsiä ennätyksellisesti myös keskisessä Suomessa. Suuri osa tykkylumen murtamista puista odottaa vielä löytämistä ja korjuuta.

”Tykkytuhot nousevat keskisessä Suomessakin satoihin tuhansiin kuutioihin. Niiden korjuulla on kiire, sillä vain tuoreena korjatusta puusta saa myyntipuuta”, sanoo valmiuspäällikkö **Yrjö Niskanen** Suomen Metsäkeskuksesta.

Niskasen mukaan tuhot kattavat Pohjois-Suomen lisäksi Pohjanmaalta Pohjois-Savoon ulottuvan vyöhykkeen. Tuhot keskittyvät kasvatusmetsiin, missä tykky on murtanut yksittäisiä runkoja tai puuryhmiä.

Siellä täällä tykki on tuhonnut tukkipuitakin. Ellei puita korjata nopeasti, ne joutuvat hyönteisten iskujen kohteeksi ja niiden arvo romahtaa.

”Metsänomistajan kannattaa selvittää oman metsän mahdolliset tuhot ja ottaa sitten yhteyttä omaan ammattilaiseensa”, Niskanen neuvoo.

JARMO PALOKALLIO

Havusellu kallistuu euroissa

Dollarin vahvistuminen on kallistuttanut sellun hintaa euroissa kevättalvella. Samalla havu- ja lehtisellun ennätykselliseksi revennyt hintaero on alkanut kaventua.

Metsäteollisuutta seuraavan Foexin mukaan havusellu on halventunut tänä vuonna lähes 70 dollarilla tonnilta. Euroissa havusellu on kuitenkin kallistunut 33 eurolla.

Lehtisellu on vuoden alun jälkeen kallistunut lähes 100 eurolla tonnilta. Se on siten kuronut havusellun etumatkaa kiinni.

Viime viikolla suhdanne-ennusteensa julkaissut Pellervon taloustutkimus PTT odottaa, että sellun eurohintojen kallistuminen jatkuu tämän vuoden. Ensi vuonna nousu taittuu, kun sellun tarjonta kasvaa.

Paperitehtailla jatkuvat tiukat ajat. Ylituotanto ei ota hellittääkseen, mikä laskee hintoja.

Vuoden alun jälkeen kevyesti päällystetty lwc-aikakauslehtipaperi on halventunut kahdeksalla eurolla.

Hienopaperi on pitänyt hintansa paremmin.

Paperin kysynnässä ei ole näkyvissä nousua, mikä pakottaa sopeuttamaan tuotantoa. Paperikoneiden sulkemiset siis jatkuvat.

Kartongin kysyntä on pysynyt tasaisena. Sen hinnat ovat lievässä nousussa.

JARMO PALOKALLIO
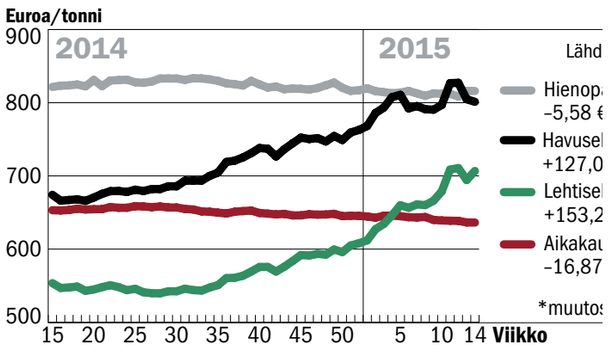
Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta